

cum corpore deficit, quod cum labore exercetur, et subvenit infirmitatibus proximorum; secundum quod Gregorius ibidem dicit quod *activa vita laboriosa est quia desudat in opere; quæ duo in futura vita non erunt*. Nihilominus tamen actio hierarchica est in celestibus spiritibus, ut dicit Dionysius (cap. iv cœlest. Hierarch.); et illa actio est alterius modi ab activa vita quam nunc agimus in hac vita; unde et illa doctrina quæ ibi erit, longe est ab ista doctrina.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut Gregorius, ibidem, dicit, *sicut bonus ordo vivendi est ut ab activa in contemplativam tendatur: ita plurimum utilitas animus a contemplativa ad activam reflectitur, ut per quod contemplativa mentem accenderit perfectius activa teneatur*. Sciendum tamen, quod activa contemplativa præcedit quantum ad illos actus qui nullo modo cum contemplativa conveniunt; sed quantum ad illos actus qui materiam a contemplativa vita accipiunt, necesse est ut activa contemplativa sequatur.

AD TERTIUM dicendum, quod visio docentis est principium doctrinæ: sed ipsa doctrina magis consistit in transfusione scientiæ rerum visarum quam in earum visione: unde visio docentis magis pertinet ad actionem quam ad contemplationem.

AD QUARTUM dicendum, quod ratio illa probat quod vita contemplativa sit principium doctrinæ; sicut calor non est ipsa calefactio, sed calefactionis principium, in quantum eam dirigit; sicut e converso activa vita ad contemplativam disponit.

AD QUINTUM patet solutio ex dictis: quia respectu materiæ primæ doctrina cum contemplativa convenit, ut dictum est, in corp. art.

QUÆSTIO XII

DE PROPHETIA

(In quatuordecim articulos divisa.)

Primo, utrum prophetia sit actus, vel habitus; 2° utrum prophetia sit de conclusionibus scibilibus; 3° utrum prophetia sit naturalis; 4° utrum ad prophetiam habendam requiratur dispositio naturalis; 5° utrum ad prophetiam requiratur bonitas morum; 6° utrum Prophete in speculo videant æternitatis; 7° utrum in revelatione prophetica imprimantur divinitus in mentem Prophete novæ rerum species, vel solum lumen intellectuale; 8° utrum omnis revelatio prophetica fiat Angelo mediante; 9° utrum Propheta semper quando a spiritu prophetiæ tangitur, a sensibus alienet; 10° utrum prophetia conveniet dividatur in prophetiam prædestinationis, præscientiæ, et com-

minationis; 11° utrum in prophetia inveniantur immobilis veritas; 12° utrum prophetia quæ est secundum intellectualem visionem tantum sit eminentior ea quæ habet intellectualem visionem simul cum imaginaria; 13° utrum gradus prophetiæ distinguatur secundum visionem imaginariam; 14° utrum Moyses fuerit excellentior aliis Prophetis.

ARTICULUS PRIMUS. — *Utrum prophetia sit actus, vel habitus.* (II^a II^a part., quæst. CLXXI, art. 2.)

Quæstio est de prophetia: et primo quaeritur, utrum sit habitus, vel actus; et videtur quod non sit habitus. Quia, ut dicit Commentator in III de Anima (com. xiii), habitus est quo quis quando vult operatur. Sed Propheta non potest prophetia uticum voluerit, sicut patet IV Regum, iii, de Elisæo, qui Regi quaerenti, responsum dare non potuit nisi vocato psalterio, ut sic super eum manus Domini fieret. Ergo prophetia non est habitus.

2. Præterea, quicumque habet aliquem habitum cognitivum, potest ea quæ subsunt illi habitui, considerare sine hoc quod ab alio accipiat: qui enim ad hoc quod considerat, indiget instructe, nondum habet habitum. Sed Propheta non potest inspicere prophetabilia nisi sigillatim ei revelentur: unde IV Regum, iv, 27, dicit Elisæus de muliere ejus erat filius defunctus: *Anima ejus in amaritudine est; et Dominus celavit a me, et non indicavit mihi*. Ergo prophetia non est habitus cognoscitivus; nec alius esse potest, cum ad cognitionem prophetia pertineat.

3. Sed dicendum, quod ad hoc habitu aliquo Propheta indiget, ut ea quæ sunt divinitus indicata, cognoscere possit. — Sed contra, divina locutio est efficacior quam humana. Sed ad hoc quod aliquis ex humana locutione intelligat aliquid esse futurum, nullo habitu indiget. Ergo videtur quod multo minus ad percipiendam revelationem qua Deus Prophete loquitur.

4. Præterea, habitus sufficit ad omnia cognoscenda quæ subsunt habitui. Sed per donum prophetiæ aliquis non instruitur de omnibus prophetabilibus; ut enim dicit Gregorius in homil. i super Ezech. (non remote a princ.) et exemplis probat, aliquando spiritus prophetiæ ex præsentis tangit animum prophetantis, et ex futuro nequaquam tangit; et aliquando ex futuro tangit, et ex præsentis non tangit. Ergo donum prophetiæ non est habitus.

5. Sed diceres, quod dono prophetiæ non subsunt omnia prophetabilia, sed illud tantum ad cuius revelationem datur. — Sed contra, influentia aliqua coarctari non potest nisi vel ex parte influentis vel ex parte recipientis. Sed influentia prophetici doni non recipit coarctationem, quo minus ad omnia prophetabilia se extendat, ex parte recipientis: quia intellectus humanus est capax cognitionis omnium prophetabilium; nec ex parte

influentis, cujus est largitas infinita. Ergo donum prophetiæ ad omnia prophetabilia se extendit.

6. Præterea, ex parte affectivæ ita se habet, quod per unum gratiæ influxum ab omni culpa anima liberatur. Ergo et ex parte intellectus ita erit quod ex influenza unius prophetici luminis, ab omni ignorantia prophetabilium anima purgabitur.

7. Præterea, habitus gratuitus est perfectior quam acquisitus. Sed acquisitus se extendit ad plures actus. Ergo et prophetia, si sit habitus gratuitus, non se extendet ad unum tantum prophetabile, sed ad omnia.

8. Præterea, si de singulis conclusionibus singuli habitus habeantur, illi habitus non unientur in unius totalis scientiæ habitu, nisi conclusiones illæ connexionem habeant secundum quod ex eisdem principiis deducuntur. Sed huiusmodi futura contingentia, et alia de quibus est prophetia, non habent aliquam connexionem ad invicem, sicut habent conclusiones unius scientiæ. Ergo sequitur quod, si donum prophetiæ ad unum tantum prophetarum se extendit, in uno Propheta tot sunt prophetiæ habitus quot prophetabilia cognoscit, si prophetia sit habitus.

9. Sed diceres, quod habitus prophetiæ semel infusus, ad omnia prophetabilia se extendit: requiritur tamen nova revelatio quantum ad specierum aliarum ostensionem. — Sed contra, habitus prophetiæ infusus debet esse perfectior quam habitus scientiæ acquisita; et lumen propheticum quam lumen naturale intellectus agentis. Sed ex virtute luminis intellectus agentis, et habitu scientiæ, adjuncto etiam ministerio imaginativæ virtutis, possumus formare tot species quot sunt nobis necessaria, in actualem considerationem eorum ad quæ habitus se extendit. Ergo multo fortius hoc potest Propheta, si habitum aliquem habet, sine hoc quod ei aliquæ species de novo ostendantur.

10. Præterea, sicut habetur in Glossa in principio Psalterii (super prologum Hieron. præpositum Psalterio), *prophetia est divina inspiratio, verum eventus immobili veritate denuntians*. Sed inspiratio non nominat habitum, sed actum. Ergo prophetia non est habitus.

11. Præterea, videre est quoddam pati, secundum Philosophum. Ergo et visio passio. Sed prophetia est visio quedam; I Reg., ix, 9: *Qui mihi dicitur Propheta, vocabatur olim Videns*. Ergo prophetia non est habitus, sed magis passio.

12. Præterea, secundum Philosophum, habitus est *qualitas difficile mobilis*: prophetia vero facile movetur, quia non semper Propheta immanet, sed ad tempus; unde Amos, i, super illud, *Non sum Propheta*, dicit Glossa (ordin.): *Spiritus non semper administrat prophetiam prophetis, sed ad tempus: et tunc recte dicuntur Prophetae cum illuminantur*. Gregorius etiam super Ezech. dicit in 1 homilia (III Moral., cap. xli), quod *ali-*

quando prophetae spiritus Prophetis deest, nec semper eorum mentibus præsto est, quatenus, cum hunc non habeat, se agnoscant ex dono habere cum habent. Ergo prophetia non est habitus.

1. Sed contra, secundum Philosophum in III Ethic. (cap. v), tria sunt in anima: potentia, habitus, et passio. Sed prophetia non est potentia, quia sic omnes essent Prophetae, cum potentia animæ omnibus sint communes; similiter nec est passio, quia passio est tantum in parte animæ sensitiva, ut dicitur in VII Physic. (com. xx). Ergo est habitus.

2. Præterea, omne quod cognoscitur, aliquo habitu cognoscitur. Sed Propheta ea quæ denuntiat, cognoscit; non autem habitu naturali vel acquisito. Ergo aliquo habitu infuso, quem dicimus prophetiam.

3. Præterea, si prophetia non sit habitus, hoc non erit nisi quia Propheta non potest sine nova acceptione omnia alia prophetabilia inspicere. Sed hoc non impedit quin sit habitus; quia etiam habens habitum communem principiorum, non potest considerare particulare conclusiones alicuius scientiæ, nisi superaddatur aliquis habitus particularis scientiæ. Ergo nihil prohibet prophetiam esse habitum quendam universalem, et tamen ad singula prophetabilia cognoscenda requiri novam revelationem.

4. Præterea, fides habitus quidam est omnium credibilium; nec tamen habens habitum fidei, statim novit distincte omnia credibilia, sed indiget instructione ad hoc quod articulos distincte cognoscat. Ergo etsi prophetia sit habitus, adhuc requiritur divina revelatio, quasi quedam allocutio, ut Propheta distincte prophetabilia cognoscat.

Respondeo dicendum, quod, sicut dicit Glossa in Principio Psalterii (in arg. 10 citata), prophetia visio dicitur, et Propheta videns, ut patet I Reg., xc, ut supra dictum est. Non tamen quælibet visio prophetia dici potest; sed visio eorum quæ sunt procul a cognitione; ut sic dicatur esse Propheta non solum *procul fans*, id est annuntians; sed etiam *procul videns*, a *phanos*, quod est apparitio. Cum autem omne quod manifestatur, sub lumine quodam manifestetur, ut etiam haberi potest ab Apostolo, Ephes., v, oportet ut ea quæ manifestantur homini supra communem cognitionem, quodam altiori lumine manifestentur, quod lumen propheticum dicitur, ex cuius receptione aliquis Propheta constituitur.

Sciendum est autem, quod aliquid recipitur in aliquo dupliciter: uno modo ut forma in subjecto consistens; alio modo per modum passionis; sicut pallor in eo qui naturaliter vel ex aliquo forti accidente hunc colorem habet, est ut quedam qualitas; in eo vero qui subito ex aliquo timore pallescit, est ut quedam passio. Similiter etiam et lumen corporale est quidem in stellis

ut stellarum qualitas, utpote quædam forma in eis permanens; in aere vero, ut quædam passio, quia lumen non refinet, sed recipit tantum per oppositionem corporis lucidi. In intellectu igitur humano lumen quoddam est quasi qualitas vel forma permanens, scilicet lumen essentialiter intellectus agentis, ex quo anima nostra intellectualis dicitur. Sic autem lumen propheticum in Propheta esse non potest. Quicumque enim aliqua cognoscit intellectuali lumine, quod est ei effectum quasi connaturale ut forma in eo consistens, oportet quod de eis fixam cognitionem habeat; quod esse non potest, nisi ea inspiciat in principio in quo possunt cognosci: quamdiu enim non fit resolutio cognitorum in sua principia, cognitio non firmatur in uno, sed apprehendit ea quæ cognoscit secundum probabilitatem quamdam utpote ab aliis dicta: unde necesse habet de singulis acceptionem ab aliis habere. Sicut si aliquis nesciret geometriæ conclusiones ex principiis deducere, habitum geometriæ non haberet; sed quæcumque de conclusionibus geometriæ sciret, apprehenderet quasi credens docenti, et sic indigeret ut de singulis instrueretur: non posset enim ex quibusdam in alia pervenire firmiter, non facta resolutione in prima principia. Principium autem in quo possunt cognosci futura contingentia, et alia quæ cognitionem naturalem excedunt, de quibus est prophetia, est ipse Deus: unde cum Propheta Dei essentiam non videant, non possunt ea quæ propheticæ vident, cognoscere aliquo lumine quod sit forma habitualis eis inhærens: sed oportet quod de singulis sigillatim instruantur. Unde oportet quod lumen propheticum non sit habitus, sed magis sit in anima Prophetae per modum cuiusdam passionis ut lumen solis in aere. Unde, sicut lumen non remanet in aere nisi apud irradiationem solis, ita nec lumen prædictum remanet in mente nisi quando actualiter divinitus inspiratur. Et inde est quod sancti de prophetia loquentes, de ea per modum passionis loquuntur, dicentes eam inspirationem vel tactum quemdam, quò Spiritus sanctus dicitur tangere cor Prophetae; et alius huiusmodi verbis de prophetia loquuntur. Et sic patet quantum ad lumen propheticum, prophetia non potest esse habitus.

Sed sciendum, quod sicut est in rebus corporalibus, quod aliquid post passionem, etiam passione abeunte, efficitur habitus ad patiendum, sicut aqua calefacta prius, facilius postmodum post infrigidationem calefiat, et homo post frequentes tristitias facilius ad tristitiam provocatur; ita etiam quando mens aliqua divina inspiratione tangitur, etiam illa inspiratione abeunte remanet habilior ad iterato recipiendum, sicut post devotam orationem remanet mens devotior; unde propter hoc dicit Augustinus in lib. de orando Deum: *Mens quæ curis et negotiis tepescere cœperit, omnino refrigescit, et penitus extinguatur, nisi crebrius inflammetur: et ideo certis horis ad negotium*

orandi mentem revocamus. Unde et mens Prophetae postquam fuerit semel vel pluries divinitus inspirata, etiam actuali inspiratione cessante remanet habilior ut iterum inspiretur; et hæc habitus potest dici habitus prophetiæ; sicut etiam Avicenna dicit, VI de Naturalibus, quod habitus scientiarum in nobis nihil aliud sunt quam habilitates quædam animæ nostræ ad hoc quod recipiat illuminationem intelligentiæ agentis, et species intelligibiles ab ea in se affluentes. Sed tamen non proprie dici potest habitus, sed magis habitus vel dispositio quædam, a qua aliquis nominatur Propheta, etiam quando actu non inspiratur. Sed tamen ne fiat vis in vocabulo habitus, sustinentes utramque partem, utriusque rationibus respondeamus.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod definitio illa inducitur de habitu proprie accepto; et sic habitus prædicta prophetizandi, habitus dici non potest; per quem tamen modum potest dici habitus secundum modum Avicennæ etiam habitus animæ nostræ ad recipiendum ab intelligentia agente, quia illa receptio est naturalis secundum ejus opinionem. Unde secundum eum, qui habet habitatem, habet potestatem recipere cum vult; quia influentia naturalis non deest materiæ dispositæ. Sed influentia prophetiæ dependet ex sola divina voluntate; unde, quantumcumque sit habitus in mente Prophetae, non est in ejus potestate ut prophetia utatur.

AD SECUNDUM dicendum, quod si lumen propheticum inesset menti ut habitus quidam scientiæ de rebus propheticis, non indigeret Propheta ad quælibet prophetabilia cognoscenda, nova revelatione; indiget autem, quia illud lumen non est habitus. Sed habitus ipsa ad lumen percipiendum, similitudinem habitus habens, habitus dicitur, sine quo lumine prophetabilia cognosci non possunt.

AD TERTIUM dicendum, quod post perceptionem divini locutionis, qua Prophetam alloquitur interior, quæ nihil est aliud quam mentis illustratio; non requiritur aliquis habitus quo interior audita percipiantur; sed ad hanc locutionem percipiendam tanto magis videtur habitus aliqua operari, quanto ista locutio est excellentior, et ejus perceptio vires naturales excedit.

AD QUARTUM patet solutio ex dictis.

AD QUINTUM dicendum, quod lumen propheticum semel infusum non facit cognitionem de omnibus prophetabilibus, sed solum de illis propter quorum cognitionem datur. Hæc autem arctatio non provenit ex impotentia largientis, sed ex ordine sapientiæ ipsius, qui dividit singulis prout vult.

AD SEXTUM dicendum, quod omnia peccata mortalia habent in hoc convenientiam quamdam, quod per eorum quodlibet homo separatur a Deo; unde gratia, quæ hominem Deo conjungit, ab omni peccato mortali liberat, non autem ab omni veniali; quia venialia a Deo non separant. Res autem prophetabiles non ha-

bent ad invicem connexionem nisi in ipso ordine divinæ sapientiæ; unde ab his qui divinam sapientiam totaliter non intuentur, potest unum sine alio videri.

AD SEPTIMUM dicendum, quod habitus infusus est perfectior quam acquisitus secundum genus suum, scilicet ratione originis, et ratione ejus propter quod datur, quod est aliud eo ad quod ordinatur habitus acquisitus; sed quantum ad modum habendi vel perficendi, nihil prohibet habitum acquisitum perfectiorem esse; sicut patet quod per habitum fidei infusum non ita perfecte videmus credibilia sicut per habitum scientiæ acquisitum conclusiones scientiarum; et similiter lumen propheticum quamvis sit infusum, non tamen ita perfecte existit in nobis sicut habitus acquisiti; quod etiam dignitati habituum infusorum attestatur, quia ex eorum altitudine contingit ut humana infirmitas eos plene possidere non possit.

AD OCTAVUM dicendum quod ratio illa procederet, si lumen quo perfunditur mens Propheta, esset habitus; non autem si ponamus habilitatem ad percipiendum lumen prædictum esse habitum, vel quasi habitum; cum ex eodem possit esse aliquis habitus ut illuminetur de quocumque.

AD NONUM dicendum, quod qualiter formatio specierum de novo requiratur ad prophetiæ revelationem, infra, art. VII, dicitur.

AD DECIMUM dicendum, quod licet inspiratio habitum non nominet, tamen ex hoc non potest probari quod prophetia non sit habitus; consuetum est enim quod habitus per actus definiatur.

AD UNDECIMUM dicendum, quod videre secundum Philosophum (II Topic., capit. XII) dupliciter dicitur; scilicet habitu, et actu; unde et visio actum et habitum nominare potest.

AD DUODECIMUM dicendum, quod lumen propheticum non est qualitas difficile mobilis, sed aliquid transiens; et secundum hoc loquuntur auctoritates inductæ; sed habitus illa quæ remanet ad illustrationem denuo percipiendam, non est facile mobilis; immo diu permanet, nisi in Propheta fiat magna transmutatio, per quam talis habitus tollitur.

AD PRIMUM vero eorum quæ sunt in contrarium, dicendum, quod quia actus totaliter ab habitu oritur, ideo in illa Philosophi divisione actus ad habitum reducit, vel etiam ad passionem, eo quod passio actus quidam est animæ, ut irasci et concupiscere. Prophetia autem quantum ad ipsam visionem Prophetæ est actus quidam mentis; quantum vero ad lumen, quod raptim, et quasi per modum pertranseuntis, recipitur, est similis passioni, prout in intellectiva parte receptio passio dicitur; quia intelligere quoddam pati est, ut dicitur in III de Anima (com. XII). Vel potest dici, quod illa divisio Philosophi, si membra divisionis proprie accipiantur, non sufficienter comprehendit omnia

quæ in anima sunt, sed ea tantum quæ ad materiam moralem pertinent, de qua Philosophus intendit; sicut patet per exempla, quibus ibidem Philosophus se exponit.

AD SECUNDUM dicendum, quod non omne quod cognoscitur, aliquo habitu cognoscitur. sed solum illud de quo perfecta cognitio habetur; sunt enim actus imperfecti in nobis qui ex habitu non procedunt.

AD TERTIUM dicendum, quod in scientiis demonstrativis sunt quædam communia, in quibus particulares conclusiones quasi in quibusdam seminibus virtualiter continentur; unde ille qui habet habitum illorum communium, non se habet ad particulares conclusiones nisi in potentia remota, quæ indiget motore ut in actum pertingat. Sed in rebus prophetabilibus non est talis ordo, ut quædam ex aliis primis deducantur, ut sic qui habet notitiam primorum habituum, habet notitiam sub quadam confusione habituum secundorum; unde ratio non sequitur.

AD QUARTUM dicendum, quod intellectus alio modo perficitur prophetia et fide; prophetia enim perficit intellectum secundum se; unde oportet ut ea ad quam Prophetia est perfectus dono prophetiæ, possit distincte inspicere; sed fides perficit intellectum in ordine ad affectum; actus enim fidei est intellectus imperati a voluntate; unde per fidem intellectus nihil aliud habet nisi ut sit paratus ad assentiendum his quæ Deus credi mandat. Et hinc est quod fides assimilatur auditui; sed prophetia visioni. Et sic non oportet quod habens habitum fidei distincte cognoscat omnia credibilia, sicut oportet quod habens habitum prophetiæ omnia prophetabilia distincte cognoscat.

ARTICULUS II. — *Utrum prophetia sit de conclusionibus scibilibus.*
(II^a II^a part., quæst. CXXI, art. 1.)

Secundo quæritur, utrum prophetia sit de conclusionibus scibilibus; et videtur quod non. Quia prophetia est *inspiratio, rerum eventus immobili veritate denuntians*. Eventus autem rerum dicuntur futura contingentia, ejusmodi non sunt conclusiones scientiæ demonstrativæ. Ergo de talibus non potest esse prophetia.

2. Præterea, Hieronymus dicit (in Gl. ord. Matth., I, super illud, *Ecce virgo concipiet*) quod prophetia est signum divinæ præscientiæ. Præscientia autem de futuris est. Cum igitur futura, præcipue contingentia, de quibus maxime videtur esse prophetia, non possint esse conclusiones alicujus scientiæ, videtur quod non possit de conclusionibus scibilibus esse prophetia.

3. Præterea, natura non abundat in superfluis, nec deficit in necessariis; et nullo minus Deus, ejus actio est ordinatissima. Sed homo ad sciendum conclusiones scientiarum demonstratarum, habet aliam viam quam prophetiam, scilicet per

principia per se nota. Ergo videtur quod superfluum esset, si hujusmodi per prophetiam cognosceretur.

4. Præterea, diversus modus generationis est indicium diversitatis speciei; unde mares generati ex semine, non possunt esse ejusdem speciei cum illis qui generantur ex putrefactione, ut Commentator dicit VIII Phys. (VII Met., com. XXVII et XXXI, et lib. XII, com. XIII et XVIII). Sed homines naturaliter conclusiones scientiarum demonstratarum ex principiis per se notis accipiunt. Si igitur sunt aliqui homines qui alio modo scientias demonstrativas accipiunt, utpote per prophetiam, erunt alterius speciei, et æquivoce homines dicentur: quod est absurdum.

5. Præterea, scientiæ demonstrativæ sunt de his quæ se habent indifferenter ad omne tempus. Sed prophetia non similiter se habet ad omne tempus; immo quandoque spiritus Prophetarum tangit cor Prophetæ de præsentii et non de futuro, quandoque e contrari, ut Gregorius dicit super Ezech. (homil. I non multum procul a princ.). Ergo prophetia non est de illis de quibus est scientia.

6. Præterea, ad ea quæ per prophetiam sciuntur, non eodem modo se habet mens Prophetæ, et cujuscumque alterius. Sed in omnibus quæ sciuntur per demonstrationem, idem est iudicium Prophetæ, et cujuscumque alterius scientis illud; et neuter alteri præfertur, ut dicit Rabbi Moyses. Ergo de his quæ per demonstrationem sciuntur, non est prophetia.

Sed contra prophetis non credimus nisi quatenus spiritu prophetiæ inspirantur. Sed illis quæ sunt scripta in libris Prophetarum, oportet nos fidem adhibere, etiam si pertineant ad conclusiones scientiarum, utpote quod dicitur (P salm. CXXXIV, 6): *Qui firmavit terram super aquas*, vel si qua sunt alia. Ergo prophetiæ spiritus inspirat Prophetas etiam de conclusionibus scientiarum.

Præterea, sicut se habet gratia signorum ad operandum ea quæ sunt super virtutem naturæ, ita se habet donum prophetiæ ad cognoscendum ea quæ naturalem cognitionem excedunt. Sed per gratiam signorum non solum fiunt ea quæ natura facere non potest, utpote illuminare cæcos, suscitare mortuos; sed etiam quæ natura facere potest, ut curare febricitantes. Ergo per donum prophetiæ non solum cognoscuntur ad quæ naturalis cognitio non potest attingere, sed etiam ad quæ naturalis cognitio attingere potest, cujusmodi sunt conclusiones scientiarum; et sic videtur quod de eis possit esse prophetia.

Respondeo dicendum, quod in omnibus quæ sunt propter finem, materia determinatur secundum exigentiam finis, ut patet in II Phys. (com. LXXXVIII et sequent.). Donum autem prophetiæ datur ad utilitatem Ecclesiæ, ut patet I ad Cor., XII. Unde omnia illa quorum cognitio potest esse utilis ad salutem sunt materia prophetiæ, sive sint præterita, sive futura, sive

æterna, sive necessaria, sive contingentia. Illa vero quæ ad salutem pertinere non possunt, sunt extranea a materia prophetiæ; unde Augustinus dicit, II super Genesim ad litteram (capit. IX, parum a princ.), quod *quomodo Auctores nostri sciverint ejus figuræ sit cæbum; tamen per eos dicere nobis Spiritus veritatem, nisi quæ prodest saluti*; et Joan., XVI, 13, dicitur: *Cum venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem*; Glossa (interlin.) *saluti necessariam*. Dico autem necessaria ad salutem, sive sint necessaria ad instructionem fidei, sive ad informationem morum. Multa autem quæ sunt in scientiis demonstrata, ad hoc possunt esse utilia; utpote intellectum esse incorruptibilem, et ea quæ in creaturis considerata in admirationem divini sapientiæ et potestatis inducunt; unde et de his invenimus in sacra Scriptura fieri mentionem.

Sciendum tamen, quod cum prophetia sit cognitio eorum quæ sunt prociol, non eodem modo se habet ad omnia prædicta. Quædam enim sunt prociol a nostra notitia ex parte ipsorum, quædam vero ex parte nostra. Ex parte quidem ipsorum sunt prociol futura contingentia, quæ per hoc non cognoscuntur, qui ab esse deficiunt, cum nec in se sint, nec suis in causis determinentur. Sed ex parte nostra sunt prociol illa in quorum cognitione accidit difficultas propter nostrum defectum, non propter ipsa, cum sint maxime cognoscibilia et perfectissime entia, sicut res intelligibiles, et præcipue æternæ. Quod autem competit alicui secundum se, verius competit ei quam quod competit sibi ratione alterius; unde, cum futura contingentia verius sint prociol a cognitione quam quæcumque alia, ideo præcipue ad prophetiam videntur pertinere, in tantum quod quasi præcipua prophetiæ materia in definitione prophetiæ ponantur, in hoc quod dicitur: *Prophetia est divina inspiratio, rerum eventus immobili veritate denuntians*. Ex quo etiam nomen prophetiæ videtur esse acceptum; unde dicit Gregorius super Ezechielem (homil. I), quod cum ideo prophetia dicta sit quod futura prædicat; quando de præterito vel presenti loquitur, rationem sui nominis amittit. Eorum vero quæ sunt prociol ex parte nostra, est considerata similiter quædam distinctio. Quædam enim sunt prociol utpote omnem cognitionem humanam excedentia, ut Deum esse trinum et unum, et alia hujusmodi; et talia non sunt conclusiones scientiarum. Quædam vero sunt prociol utpote excedentia cognitionem alicujus hominis, non cognitionem humanam simpliciter; utpote quæ a doctis per demonstrationem sciuntur, sed indocti naturali cognitione ad ea non pertingunt, sed quandoque elevantur ad ea revelatione divina; et hujusmodi non sunt prophetabilia simpliciter, sed respectu hujusmodi; et sic possunt subesse prophetiæ conclusiones demonstratæ in scientiis.

Ad PRIMUM ergo dicendum, quod eventus rerum ponuntur

in definitione prophetiæ quasi materia maxime propria prophetiæ, non autem ita quod sint tota prophetiæ materia.

Et similiter dicendum AD SECUNDUM, quod ratione principalis suæ materiæ prophetiæ signum præsentientiæ dicitur.

AD TERTIUM dicendum, quod quamvis conclusiones scientiarum possint sciri alio modo quam per prophetiam, non tamen est superfluum ut lumine prophetiæ ostendantur, quia firmiter adhaeremus Prophetarum dictis per fidem quam demonstratio-nibus scientiarum; et in hoc etiam Dei gratia commendatur, ut ipsius perfecta scientia ostendatur.

AD QUARTUM dicendum, quod causæ naturales habent determinatos effectus, cum earum virtutes sint finitæ et limitatæ ad unum; et ideo quæ a diversis causis naturalibus producuntur in esse secundum diversum generationis modum, oportet esse specie diversa. Sed virtus divina, cum sit infinita, potest producere eosdem effectus in specie sine opere naturæ quos natura producit; unde non sequitur quod, si ea quæ naturaliter cognosci possunt, divinitus revelentur, illi qui diversimode cognitionem accipiunt, specie differant.

AD QUINTUM dicendum, quod licet prophetia interdum sit de his quæ diversis temporibus distinguuntur, interdum tamen est de illis quæ per omne tempus sunt vera.

AD SEXTUM dicendum, quod Rabbi Moyses non intelligit quin de his quæ per demonstrationem sciuntur, possit fieri revelatio Prophetæ; sed quia ex quo per demonstrationem sciuntur, non differt an de his habeatur prophetia, vel non.

ARTICULUS III. — *Utrum prophetia sit naturalis.*

(II^a II^a part., quæst. CLXXII, art. 1.)

Tertio queritur, utrum prophetia sit naturalis; et videtur quod sic. Potior enim est cognitio vigilantis quam dormientis. Sed dormientibus naturaliter contingit ut futura prævideant, sicut patet in divinacionibus somniorum. Ergo multo fortius in vigilando aliqui naturaliter possunt futura prævidere. Hoc autem est Prophetæ officium. Ergo aliquis naturaliter potest esse Propheta.

2. Sed dicebatur, quod vigilantis cognitio est potior quantum ad iudicium, sed dormientis quantum ad receptionem. — Sed contra, secundum hoc vis cognoscitiva potest de aliquo iudicare quod speciem ejus recipit. Iudicium ergo receptionem sequitur; ergo ubi est potior receptio, est etiam perfectius iudicium; et sic, si dormiens est potior in recipiendo, debet esse potior in iudicando.

3. Præterea, intellectus non ligatur somno nisi per accidens, scilicet in quantum dependet a sensu. Sed iudicium intellectus non dependet a sensu, cum intellectus operatio secundum hoc a sensibus dependet quod a sensibus accipit; iudicium autem

est post acceptionem. Ergo intellectus iudicium non est ligatum in somno; et ita videtur distinctio posita nulla esse.

4. Præterea, illud quod convenit alicui ex hoc ipso quod ab alio separatur, convenit ei secundum naturam suam; sicut ex hoc ipso quod ferrum a rubigine separatur, accidit ei claritas, quæ est ei naturalis. Sed ex hoc ipso quod anima a sensibus corporis abstrahitur, competit ei futura prævidere, ut Augustinus ostendit, XII super Genesim ad litteram, multis exemplis. Ergo videtur quod prævidere futura, sit ipsi animæ humanæ naturale; et sic idem quod prius.

5. Præterea, Gregorius in IV Dialogorum (cap. xxvi, in princ.) dicit, quod *ipsa aliquando animarum vis subtilitate sua aliquid prævidet: aliquando enim animæ exitura de corpore per revelationem ventura cognoscunt*. Sed illa quæ potest anima inspicere ex sua subtilitate, naturaliter inspicit. Ergo anima naturaliter futura cognoscere potest, et sic naturaliter habere prophetiam, quæ præcipue in futurorum præcognitione consistit.

6. Sed dicebas, quod futura quæ anima naturali cognitione prævidet, sunt illa quæ habent causas determinatas in natura; sed prophetia est de aliis futuris. — Sed contra, ea quæ dependent ex libero arbitrio, non habent determinatas causas in natura. Sed ea quæ anima ex sua subtilitate prævidet, omnino ex libero arbitrio dependent; sicut patet per exemplum Gregorii (IV Dialog., cap. xxvi), qui ibi ponit de quodam, qui cum infirmaretur, et esset dispositum de ejus sepultura in quadam ecclesia, morti appropinquans surrexit, et se induens prædixit se velle ire per viam Appiam ad ecclesiam S. Sixti. Cumque post modicum defunctus esset; quia longum erat iter ubi sepeliri debebat, repente orto consilio exeuntes cum ejus funere per viam Appiam nescientes quod ipse dixit, in ecclesia S. Sixti eum pseruerunt; quod tamen, ut Gregorius subiungit, prædicere non potuit, nisi id quod futurum erat ejus corpori, ipsa vis animæ ac subtilitas prævidisset. Ergo illa futura quæ ex naturalibus causis non dependent, possunt naturaliter ab homine prævideri; et sic idem quod prius.

7. Præterea, ex causis naturalibus non potest accipi significatio super ea quæ naturaliter non fiunt. Sed astrologi accipiunt significaciones super prophetiam ex motibus corporum celestium. Ergo prophetia est naturalis.

8. Præterea, philosophi in scientia naturali non determinaverunt nisi de his quæ naturaliter possunt accidere. Determinavit autem Avicenna in libro VI de Prophetia. Ergo, etc.

9. Præterea, ad prophetiam non requiruntur nisi tria; scilicet claritas intelligentiæ, et perfectio virtutis imaginative, et potestas animæ, ut ei materia exterior obediat, ut Avicenna ponit in VI de Naturalibus. Sed hæc tria possunt accidere naturaliter. Ergo naturaliter potest aliquis Propheta esse.

10. Sed dicebas, quod naturaliter potest intellectus et imaginatio perfici ad præcognoscendum futura naturalia; sed de his non est prophetia. — Sed contra, ea quæ dependent ex causis inferioribus, dicuntur esse naturalia. Sed Isaias prævidit et prædixit Ezechiam fore moriturum, Isa., XXXIV; et hoc secundum rationes inferiores, ut per Glossam ibidem habetur. Ergo præcognitio naturalium futurorum est prophetia.

11. Præterea, divina providentia rebus in esse productis tribuit ut in se habeant ea sine quibus in esse servari non possunt; sicut in humano corpore posuit membra quibus sunitur et decoquitur cibus, sine quo mortalis vita non conservatur. Sed humanum genus non potest sine societate conservari: unus enim homo non sufficit sibi in necessariis ad vitam, unde naturaliter est animal politicum, ut dicitur Ethic., IV (VIII, cap. XII). Societas autem conservari non potest sine iustitia; iustitiæ vero regula est prophetia. Ergo naturæ humanæ est inditum ut ad prophetiam naturaliter homo pervenire possit.

12. Præterea, in quolibet genere invenitur illud quod est perfectissimum in genere illo. Sed perfectissimum in genere hominum est Propheta, quia secundum id quod est in homine potius, scilicet intellectum, alios transcendit. Ergo naturaliter potest homo ad prophetiam pervenire.

13. Præterea, plus distant proprietates Dei a proprietatibus creaturarum quam proprietates rerum futurarum a rebus præsentibus. Sed naturali cognitione homo per proprietates creaturarum in cognitionem Dei pervenire potest; Rom., I, 20: *Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur*. Ergo et naturaliter ex his quæ sunt, homo potest in cognitionem futurorum pervenire; et sic naturaliter potest esse Propheta.

14. Sed dicendum, quod quamvis Deus magis distet in essendo, tamen futura magis distant in cognoscendo. — Sed contra, eadem sunt principia essendi et cognoscendi. Ergo illud quod est magis distans secundum esse, est etiam magis distans secundum cognitionem.

15. Præterea, Augustinus in lib. de libero Arb. (II, cap. XVIII et XIX), distinguit tria genera bonorum; scilicet parvum, magnum, et medium. Sed prophetia non computatur inter parva bona, quia huiusmodi sunt bona corporalia; nec iterum inter bona maxima, quia huiusmodi sunt quibus recte vivitur, et quibus nullus abuti potest; quæ prophetiæ competere non videntur. Ergo restat quod prophetia ad media bona pertineat, quæ sunt bona naturalia animæ; et sic videtur quod sit naturalis.

16. Præterea, Boetius dicit in lib. de duabus Naturis (non procul a princ. lib.), quod uno modo natura dicitur omne illud quod potest agere vel pati. Sed ad hoc quod aliquis sit Propheta

requiritur quædam spiritualis passio, scilicet receptio luminis prophetici, ut supra (art. I huius quæst.) dictum est. Ergo videtur quod prophetia sit naturalis.

17. Præterea, si agenti naturale est agere, et patienti naturale pati, oportet quod passio sit naturalis. Sed ipsi Deo naturale est quod perfectionem prophetiæ hominibus infundat; quia ipse secundum suam naturam bonus est, et bono naturalis est sua communicatio: similiter etiam humanæ menti naturale est quod a Deo recipiat, cum ejus natura non consistat nisi ex his quæ a Deo recipit. Ergo prophetiæ susceptio est naturalis.

18. Præterea, cuiuslibet potentiæ naturali passivæ respondet alia naturalis activa potentia. Sed in anima humana est naturalis potentia ad recipiendum lumen prophetiæ. Ergo est etiam aliqua potentia naturalis activa, per quam aliquis in actum prophetiæ adducitur; et ita videtur quod aliqua prophetia sit naturalis.

19. Præterea, homo naturaliter est perfectioris cognitionis quam alia animalia. Sed quædam alia animalia naturaliter sunt præscia eorum futurorum quæ ad ea maxime pertinent; sicut patet de formicis, quæ præsciunt pluvias futuras, et pisces etiam quidam prænantiant tempestates futuras. Ergo etiam homo debet naturaliter esse præscius eorum quæ ad ipsum pertinent; et sic videtur quod homo naturaliter possit esse Propheta.

Sed contra est quod dicitur II Petri, I, 21: *Non volutate humana allata est aliquando prophetia; sed Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines*.

Præterea, illud quod dependet ex causa extrinseca, non videtur esse naturale. Sed prophetia dependet ex causa extrinseca, quia scilicet Prophetæ in speculo æternitatis legunt. Ergo videtur quod prophetia non sit naturalis.

Præterea, illa quæ insunt nobis naturaliter, sunt in potestate nostra. Sed in potestate Prophetæ non erat habere spiritum prædicendi futura, ut patet per Glossam II Petri, I, 19, super illud: *Habemus firmiorem propheticum sermonem, etc.* Ergo prophetia non est naturalis.

Præterea, ea quæ sunt naturalia, sunt ut in pluribus. Sed prophetia est in valde paucis. Ergo, etc.

Respondeo dicendum, quod aliquid dicitur naturale dupliciter. Uno modo, quia ejus principium activum est natura; sicut naturale est igni ferri sursum. Alio modo, quia natura est principium dispositionum ipsius, non quarumlibet, sed earum quæ sunt necessariæ ad talem perfectionem; sicut dicitur quod in fusio animæ rationalis est naturalis, in quantum per operationem naturæ corpus efficitur dispositum dispositione quæ est necessitans ad animæ susceptionem.

Fuit igitur opinio quorundam, quod prophetia esset naturalis primo modo; quia dicebant animam habere in se vim quam-

dam divinationis, ut Augustinus narrat, XII super Genes. ad litteram. Sed hoc ipse ibidem improbat; quia si hoc esset, tunc in potestate haberet anima quoadcumque vellet futura præcognoscere; quod manifeste apparet esse falsum. Et præterea hoc apparet esse falsum; quia natura mentis humanæ nullius cognitionis naturaliter potest esse principium, in quam non posset pervenire per principia per se nota, quæ sunt prima instrumenta intellectus agentis; ex quibus principis in cognitionem futurorum contingentium perveniri non potest, nisi forte per inspectionem aliquorum signorum naturalium; sicut medicus præcognoscit sanitatem vel mortem futuram, vel astrologus tempestatem vel serenitatem. Talis autem futurorum cognitio non dicitur esse divinationis vel prophetiæ, sed magis artis.

Unde alii dixerunt, quod prophetia est naturalis secundo modo; quia scilicet natura ad talem dispositionem potest hominem perducere, quod erit in necessitate ad recipiendum per actionem alicujus superioris causæ præscientiam futurorum. Quæ quidem opinio est vera de quadam prophetia, non autem de illa quæ inter dona Spiritus sancti ab Apostolo computatur.

Unde ad eam distinctionem habendam, sciendum est, quod futura contingentia in duobus præexistunt antequam sint; scilicet in præscientia divina, et in causis creatis, quarum virtute futura illa educuntur in esse. In his autem duobus futura præexistunt diversimode quantum ad duo. Primo quantum ad hoc quod omnia quæ præexistunt in causis creatis, præexistunt etiam in divina præscientia, sed non e converso, cum quorundam futurorum rationis Deus in se retinuerit, rebus creatis eas non infundendo, sicut eorum quæ miraculose fiunt sola divina virtute, ut Augustinus dicit super Genes. ad litteram. Secundo quantum ad hoc quod futura quædam præexistunt in causis creatis mobiliter, eo quod virtus causæ quæ est ordinata ad talem effectum inducendum, potest aliquo eventu impediri. Sed in divina præscientia omnia futura sunt immobiliter; quia futura subduntur divina præscientiæ non solum secundum ordinem causarum suarum ad ipsam, sed etiam secundum exitum ordinis vel eventum. Præcognitio igitur futurorum potest causari in mente humana dupliciter. Uno modo ex hoc quod futura præexistunt in mente divina; et secundum hoc prophetia donum Spiritus sancti ponitur, et hæc non est naturalis: illa enim quæ fiunt divinitus sine causis naturalibus mediis, non dicuntur esse naturalia, sed miraculosa; hujusmodi autem futurorum revelatio fit absque mediis causis naturalibus; cum non hoc modo revelentur prout rationes futurorum sunt in causis creatis, sed prout sunt in mente divina, a qua derivantur in mentem Prophetæ. Alio modo ex virtute causarum creatarum; prout scilicet in virtutem imaginativam humanam possunt aliqui motus fieri ex virtute coelestium corporum, in quibus præexistunt quædam signa futurorum quo-

ruandam; et secundum quod intellectus humanus ex illuminatione intellectuum separatorum, utpote inferior, natus est instrui, et ad alia cognoscenda elevari; et hæc prophetia modo prædicto potest dici naturalis.

Differt autem hæc prophetia naturalis ab ea de qua nunc loquimur, in tribus. Primo in hoc quod futurorum previsionem habet immediate a Deo illa de qua loquimur, quamvis Angelus possit esse minister, prout agit in virtute divinæ luminis; naturalis vero ex propria actione causarum secundarum. Secundo in hoc quod prophetia naturalis non se extendit nisi ad illa futura quæ habent causas determinatas in natura; sed prophetia de qua loquimur, indifferenter se habet ad omnia. Item in hoc quod naturalis prophetia non infallibiliter prævidet, sed sicut prædicuntur illa quæ sunt vera ut in majori parte; prophetia vero quæ est Spiritus sancti donum, prævidet infallibiliter; unde dicitur esse divinæ præscientiæ signum, quia secundum illam infallibilitatem prævidet secundum quam futura sunt a Deo præscripta. Et hæc triplex differentia in definitione Cassiodori notari potest (in prologo super Psalm., et habetur in Gloss. ordin. super prologum B. Hieron. psalterio præfixum). Prima in hoc quod dicitur *divina*; secunda in hoc quod dicitur generaliter, *rerum eventus*; tertia in hoc quod dicitur *immobili veritate denuntians*.

Sed quantum ad hoc quod prophetia est de rebus accessariis vel de scibilibus, manet duplex differentia; scilicet prima et secunda; quia per prophetiam naturalem non accipit homo immediate a Deo cognitionem illorum scibilibus; sed mediantibus causis secundis, et per operationem causarum secundarum in sua virtute naturali agentium. Nec iterum talis cognitio ad omnia necessaria se extendit, sed solum ad illa quæ possunt esse nota per prima principia; quia ultra illa virtus luminis intellectus agentis non se extendit, nec naturaliter in alia elevatur, sicut prophetia divina elevatur in quædam quæ sunt supra naturalem cognitionem, utpote Deum esse trinum et unum, et alia hujusmodi. Sed tertia differentia removetur in hac materia; quia utraque prophetia ita immobiliter et certissime facit scire hujusmodi scibilia necessaria, sicut si crearentur per principia demonstrationis. Per prophetiam etiam utramque elevatur mens hominis, ut quodammodo contormiter substantiis separatis intelligat, quæ sicut principia, ita et conclusiones simpliciter intuitu, sine deductione unius ex altero, certissime vident. Utraque etiam prophetia differt a somnio et visione; ut somnium dicamus apparitionem quæ fit homini in dormiendo, visionem vero quæ fit in vigilando, tamen homine a sensibus abstracto; quia tam in somnio quam in visione simpliciter anima detinetur phantasmatibus visis, vel totaliter vel in parte, ut scilicet inhiereat eis tanquam veris rebus, vel totaliter vel in parte; sed in utraque prophetia etsi aliqua phantasmata videantur in somno vel in visione, ta-

men anima Prophetae illis phantasmatibus non determinatur; sed cognoscit per lumen propheticum ea quæ videt non esse res similitudines aliquid significantes; et earum significationem cognoscit; quia *intelligentia opus est in visione*, ut dicitur Daniëlis, x, 1.

Et sic patet quod prophetia naturalis media est inter somnium et prophetiam divinam; unde et somnium dicitur esse pars vel casus prophetiæ naturalis; sicut et prophetia naturalis est quedam deficiens similitudo prophetiæ divinæ.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in cognitione duo est considerare; scilicet receptionem, et iudicium de receptis. Quantum igitur ad iudicium de receptis, potius est vigilantis cognitio quam dormientis; quia iudicium vigilantis est liberum, sed iudicium dormientis ligatum, ut dicitur in lib. de Somno et Vigilia (cap. iv). Sed quantum ad receptionem, cognitio dormientis est potius, quia quiescentibus sensibus ab exterioribus motibus interiores impressiones magis recipiuntur, sive sint ex substantiis separatis, sive ex corporalibus celestibus. Unde sic potest intelligi quod dicitur Num., xxiv, 16, de Balaam: *qui cadit, scilicet dormiendo, et sic aperiantur oculi ejus*.

AD SECUNDUM dicendum, quod iudicium non dependet tantum a receptione speciei, sed ex hoc quod ea de quibus iudicatur, examinantur ad aliquod principium cognitionis, sicut de conclusionibus iudicamus eas in principia (1) resolvendo. In somno igitur ligatis exterioribus sensibus, interiores vires quasi quietate ab exteriorum sensuum tumultibus magis percipere possunt interiores impressiones factas in intellectu vel imaginatione ex illustratione divina vel angelica, vel ex virtute celestium corporum, aut quorumcumque; sicut tenui phlegmate decurrente ad linguam videtur dormienti quod dulcia comedit. Sed quia primum principium nostræ cognitionis est sensus, oportet ad sensum quodammodo resolvere omnia de quibus iudicamus; unde Philosophus dicit in III Cœl. et Mundi, quod complementum artis et naturæ est res sensibilis visibilis, ex qua debemus de aliis iudicare; et similiter dicit in VI Ethic. (cap. viii in fin.), quod *sensus sunt extremi, sicut intellectus principiorum*; extrema appellans illa in quæ fit resolutio iudicantis. Quia igitur in somno ligati sunt sensus, non potest esse perfectum iudicium nisi quantum ad aliquid, cum homo decipiatur intendens rerum similitudinibus tanquam rebus ipsis; quamvis quandoque dormiens cognoscat de aliquibus quod non sunt res, sed similitudines rerum.

AD TERTIUM dicendum, quod iudicium intellectus non dependet a sensu hoc modo, quod actus iste intellectus per organum sensibile exerceatur; indiget autem sicut extremo et ultimo, ad quod resolutio fiat.

(1) Al. ea in principia.

AD QUARTUM dicendum, quod quidam posuerunt quod anima rationalis habet in se vim quamdam divinationis, ut Augustinus dicit, XII super Genes. ad litteram (cap. xii). Sed hoc ipse ibidem improbat; quia si esset hoc, in promptu esset ei cum vellet futura præcognoscere; quod patet esse falsum, sicut in responsione, in corp. art., dictum est. Non enim propter hoc, a sensibus abstracta, futura prævidet interdum, quia hoc ei secundum naturalem virtutem competat; sed quia per huiusmodi abstractionem efficitur habilior ad percipiendum impressiones illarum causarum ex quibus potest fieri aliqua præcognitio futurorum.

AD QUINTUM dicendum, quod in verbis Gregorii est accipienda subtilitas animæ, quam ponit causam præcognitionis futurorum, pro ipsa habilitate animæ ad recipiendum a substantiis superioribus non solum secundum ordinem gratiæ, prout Sanctis ab Angelis quedam revelantur, sed etiam secundum ordinem naturæ, prout inferiores intellectus secundum ordinem naturæ nati sunt perfici a superioribus; et prout corpora humana subduntur impressionibus corporum celestium, in quibus est præparatio ad aliquos futuros eventus, quos anima sua subtilitate prævidet per aliquas similitudines ex impressione corporum celestium in imaginatione relictas.

AD SEXTUM dicendum quod quamvis liberum arbitrium naturalibus causis non subdatur, tamen ad ea quæ libero arbitrio aguntur, naturales causæ facilitatem vel impedimentum interdum præstant; sicut potuit in proposito vel pluvia vel nimis æstus lædium facere his qui portabant funus, ne ad locum destinatum deferret, quorum præcognitio fieri poterat per corpora celestia.

AD SEPTIMUM dicendum, quod cum corpora humana corporibus celestibus subdantur, ex motibus celestium corporum potest accipi significatio super qualibet dispositione corporis humani. Cum igitur aliqua complexio vel dispositio humani corporis sit quasi necessitas ad naturalem prophetiam, non est inconveniens, si ex celestibus corporibus significatio super naturali prophetia accipiatur: non autem super prophetia quæ est Spiritus sancti donum.

AD OCTAVUM dicendum, quod illi philosophi qui de prophetia determinaverunt, non poterunt determinare de prophetia de qua nunc loquimur, sed solum de naturali.

AD NONUM dicendum, quod illorum trium unum non potest naturaliter animæ competere, ut scilicet sit tantæ virtutis, quod ei materia exterior subdatur; cum etiam nec ipsis Angelis ad nutum deserviat materia corporalis, ut Augustinus dicit (III de Trinit., cap. viii). Et sic in hoc non est sustinendum dictum Avicennæ, vel cuiuslibet alterius philosophi. Ex aliis vero duobus quæ tangit obiectio, secundum quod naturaliter homini proveniunt, causatur prophetia naturalis, non illa de qua loquimur.

AD DECIMUM dicendum, quod quamvis per prophetiam naturalem non possint revelari nisi ea quæ naturalibus causis subduntur, tamen per prophetiam divinam possunt non solum alia, sed et ista cognosci.

AD UNDECIMUM dicendum, quod societas hominum secundum quod ordinatur ad finem vitæ æternæ, non potest conservari nisi per iustitiam fidei, cuius est principium prophetia; unde dicitur Proverb., XXII, 18: *Cum defecerit prophetia, dissipabitur populus*. Sed cum hic finis sit supernaturalis; et iustitia ad hunc finem ordinata, et prophetia, quæ est ejus principium, erit supernaturalis. Iustitia vero per quam gubernatur societas humana in ordine ad bonum civile, sufficienter potest haberi per principia naturalia homini indita; et sic non oportet prophetiam esse naturalem.

AD DUODECIMUM dicendum, quod hoc est ex nobilitate hominis, quod in genere humano possit inveniri tam digna perfectio quæ ex nulla causa produci possit nisi supernaturali; talis autem perfectio creaturæ irrationalis capaces non sunt; et ideo non oportet quod id quod est perfectissimum in genere hominum, virtute naturæ acquiratur: sed id tantum quod est perfectissimum secundum statum naturæ, non autem quod est perfectissimum secundum statum gratiæ.

AD DECIMUMTERTIUM dicendum, quod res aliqua dupliciter potest cognosci; scilicet an est, et quid est. Quia vero proprietates creaturarum, ex quibus cognitionem accipimus, maxime distant a proprietatibus Dei, inde est quod de Deo cognoscere non possumus quid est; sed ex hoc quod creaturæ dependent a Deo, ex creaturis inspectis cognoscere possumus Deum esse. Sed quia præsentia a futuris non dependent (1), proprietates autem habent similes, ideo ex rebus præsentibus non possumus scire si aliqua futura sint. Possumus autem scire, si futura sunt, quid vel qualia sint.

AD DECIMUMQUARTUM dicendum, quod Deus magis distat a creaturis quam una creatura ab alia quantum ad modum essendi; non autem quantum ad habitudinem quæ est inter principium essendi et id quod habet esse ex tali principio; et ideo per creaturas cognoscimus Deum esse, sed non quid est. E contrario autem est cognitio futurorum contingentium per præsentia vel præterita.

AD DECIMUMQUINTUM dicendum, quod prophetia reducitur ad maxima bona, cum sit quoddam donum gratuitum. Quamvis enim ea non recte vivatur ut immediato principio rectæ operationis meritorie, tamen tota prophetia ad rectitudinem vitæ ordinatur. Nec iterum prophetia aliquis abutitur, ita quod abusus ipse sit prophetia actus, sicut aliquis abutitur potentia naturali. Qui enim prophetia utitur ad querendum lucram, vel favorem

(1) *Ad præsentia a futuris non dependet.*

hominum, habet quidem actum prophetiæ bonum, qui est cognoscere multa et denuntiare; sed abusus hujus boni est actus cupiditatis, vel alterius vitii. Abutitur tamen aliquis prophetia etsi non ut principio actus, tamen ut objecto; sicut etiam virtutibus abutuntur qui de eis superbiunt, quamvis virtutes inter bona maxima computentur.

AD DECIMUMSEXTUM dicendum, quod non dicimus aliquod esse naturale a natura quolibet modo accepta, sed secundum tertiam acceptionem, quam Boetius, ibidem, ponit: prout scilicet natura est principium motus et quietis in eo in quo est, per se, et non secundum accidens; alias oporteret dicere omnes actiones et passiones et proprietates esse naturales.

AD DECIMUMSEPTIMUM dicendum, quod communicare bonitatem est Deo naturale, id est naturæ ejus conveniens, non quod ex necessitate naturæ communicet, cum talis communicatio voluntate divina fiat secundum ordinem sapientiæ quæ sua dona distribuit omnibus ordinate. Creaturæ etiam naturale est quod a Deo recipiat bonitatem, non quamlibet, sed eam quæ suæ naturæ debetur: sicut homini debetur esse rationale, non lapidi aut asino. Unde si aliqua perfectio divinitus recipiatur in homine, non oportet quod sit homini naturalis, quando debitum humanæ naturæ excedit.

AD DECIMUMOCTAVUM dicendum, quod in humana natura est potentia passiva ad recipiendum lumen propheticum, non naturalis, sed tantum potentia obedientiæ, sicut est in natura corporali ad ea quæ mirabiliter fiunt; unde non oportet quod tali potentia passivæ respondeat potentia activa naturalis.

AD DECIMUMNONUM dicendum, quod animalia bruta non possunt esse præscia futurorum nisi illorum quæ ex motu cæli dependent: ex cujus impressione movetur eorum imaginatio ad aliquid agendum, quod competit significationi futurorum. Et magis talis impressio in brutis habet locum quam in hominibus; quia bruta, ut Damascenus dicit (lib. II, cap. xxvii), magis aguntur quam agant; unde impressiones corporum celestium sequuntur totaliter; non autem homo, qui est liberæ voluntatis. Nec ex hoc debet dici brutum præscium futuri, quamvis ex actu ejus aliquid futuri significatio accipi possit; quia non agit ad significationem futuri, quasi rationem sui operis cognoscens, sed magis ductum ab instinctu naturæ.

ARTICULUS IV. — *Utrum ad prophetiam habendam requiratur aliqua naturalis dispositio.* (II^a II^a, quæst. CLXXII, art. 3.)

Quarto quaeritur, utrum ad prophetiam habendam requiratur dispositio naturalis; et videtur quod sic. Omnis enim perfectio quæ non recipitur in aliquo nisi secundum dispositionem recipientis, requirit aliquam determinatam dispositionem. Sed prophetia est talis perfectio, ut patet per Amos, I: *Deus de Sion*

rugiet, ubi dicit Glossa Hier.: Naturale est ut omnes qui volunt rem rei comparare, ex eis rebus sumant comparationes quas sunt experti, et in quibus sunt nutriti; cerbi gratia, nautæ suos inimicos comparant ventis, damnum, naufragio; sicut pastores timorem suum rugitui leonis assimilant, inimicos dicunt leones, ursos typos: et sic iste, qui fuit pastor pecorum, timorem Dei rugitui leonis assimilat. Ergo prophetia aliquam determinatam præexigit dispositionem in natura humana.

2. Præterea, ad prophetiam requiritur bonitas imaginationis, cum etiam per visionem imaginariam prophetia fiat. Sed ad honitatem imaginativæ virtutis requiritur bona dispositio et complexio organi. Ergo ad prophetiam præexigitur dispositio naturalis.

3. Præterea, impedimentum naturale est fortius quam id quod accidentaliter supervenit. Sed aliquæ passionem accidentaliter supervenientes impediunt prophetiam; unde dicit Hier. super Math.: *Tempore illo conjugales actus geruntur, præsentia Spiritus sancti non habetur, etiam si Propheta esse videatur qui officio generationis obsequitur.* Nec hoc est propter culpam, quia actus matrimonialis culpa caret; sed propter concupiscentiæ passionem annexam. Ergo multo fortius indispositio naturalis complexionis impedit aliquem ne possit fieri Propheta.

4. Præterea, natura ordinatur ad gratiam, sicut gratia ad gloriam. Sed gloria præexigit gratiæ perfectionem in eo qui debet ad gloriam pervenire. Ergo et prophetia, et alia dona gratuita, præexigunt naturalem dispositionem.

5. Præterea, speculatio prophetiæ est altior quam scientiæ acquisitiæ. Sed speculatio scientiæ acquisitiæ per indispositionem naturalis complexionis impeditur: cum quidam sint ita indispositi ex naturali complexionem, quod vix aut nunquam ad scientiæ acquirendas perferre possint. Ergo multo fortius indispositio naturalis complexionis speculationem prophetiæ impedit.

6. Præterea, *quæ a Deo sunt ordinata sunt*, ut dicitur Rom. XIII, 1. Sed donum prophetiæ est a Deo. Ergo ordinate ab eo distribuitur. Sed non esset ordinata distributio, si daretur ei qui non est ad eam habendam dispositus. Ergo prophetia præexigit naturalem dispositionem.

Sed contra, illud quod dependet ex solo arbitrio dantis, non præexigit aliquam dispositionem in recipiente. Sed prophetia est hujusmodi, ut patet per hoc quod I Cor., XII, 14, enarrata prophetia et aliis Spiritus sancti donis, subiungitur: *Hæc omnia operatur unus atque idem Spiritus*; et Joan., III, 8, dicitur: *Spiritus ubi vult spirat.*

Præterea, I Corinth., I, 27, dicit Apostolus: *Quæ infirma sunt mundi, elegit Deus, ut confundat fortia..... et ea quæ*

non sunt, ut ea quæ sunt destrueret. Ergo dona Spiritus sancti non præexigunt de necessitate aliquam dispositionem in subiecto.

Præterea, Gregorius dicit in homil. Pent. (XXX in Evang., inter med. et fin.): *Implet Spiritus sanctus cytharedum puerum, et Prophetam facit; implet pastorem armentarium sycomoros vellitentem, et Prophetam facit.* Ergo donum prophetiæ non præexigit aliquam dispositionem in illo cui datur; sed ex sola divina voluntate dependet ejus collatio.

Respondeo dicendum, quod in prophetia est duo considerare: scilicet ipsum prophetiæ donum, et hujusmodi doni jam percepti usum. Ipsum igitur prophetiæ donum supra facultatem hominis existens, a Deo datur, non virtute alicujus causæ creatæ; quamvis prophetia naturalis ex virtute alicujus causæ creatæ efficiatur in nobis, ut dictum est, art. præc. Hoc autem differt inter operationem creaturæ et operationem divinam: quod quia Deus sua operatione non solum formam, sed etiam materiam producit; non præexigit ejus operatio, sicut nec materiam. ita nec materialem dispositionem ad effectum perficiendum; nec tamen formam sine materia aut sine dispositione facit, sed simul potest materiam et formam dare unica operatione; vel etiam materiam quantumcumque indispositam ad debitam dispositionem reducere, quæ competit perfectioni quam inducit: sicut patet in suscitatione mortui; corpus enim mortuum est omnino indispositum ad animam recipendam; et tamen unico divino debet et corpus animam, et dispositionem ad animam recipit. Sed ad operationem creaturæ præexigitur et materia, et materiæ dispositio; non enim potest virtus creata ex quolibet quodlibet facere. Patet ergo quod prophetia naturalis præexigit dispositionem debitam naturalis complexionis; sed prophetia quæ est Spiritus sancti donum, non exigit eam; exigit tamen quod simul cum dono prophetiæ detur etiam dispositio naturalis quæ sit ad prophetiam conveniens. Usus autem prophetiæ ejuslibet est in potestate Prophetæ; et secundum hoc dicitur I Cor., XIV, 32: *Spiritus Prophetis subiecti sunt*; et ideo ab usu prophetiæ aliquis potest se ipsum impedire, et ad debitum prophetiæ usum de necessitate dispositio debita requiritur, cum prophetiæ usus ex virtute Prophetæ creata procedat. Unde et determinatam dispositionem præexigit.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quedam dispositiones sunt indifferentes ad prophetiam; et hæc divina operatione non mutantur in Propheta; et secundum earum convenientiam prophetia procedit. Indifferens enim est ad prophetiam, quibuscumque similitudinibus res prophetata figuretur. Dispositiones vero contrariæ divina virtute auferuntur a Propheta, et dispositiones necessariae conferuntur.

AD SECUNDUM dicendum, quod ad prophetiam requiritur bo-

nitas imaginationis, non autem de necessitate præexigitur: quia ipse Deus, qui donum prophetiæ infundit, potens est complexionem organi imaginatiuæ virtutis in melius reformare, sicut et oculos lippos, ut clare videre possint.

AD TERTIUM dicendum, quod huiusmodi vehementes passionés ad se trahunt totaliter rationis attentionem, et per consequens eam auvertunt a spiritualium inspectione; et ideo vehementibus passionibus vel iræ vel tristitiæ, aut delectationis, usus prophetiæ impeditur in eo qui prophetiæ donum percipit; et sic etiam naturalis complexionis indispositio impediret, nisi divina virtute quodammodo curaretur.

AD QUARTUM dicendum, quod similitudo proportionata quantum ad hoc verificatur, quod, sicut gratia superadditur nature, ita gloria gratiæ; non est autem similitudo quantum ad omnia; quia gratia meretur gloriam, non autem natura gratiam; et ideo præexigit meritum gratiæ ad gloriam habendam, non autem dispositio naturæ ad gratiam obtinendam.

AD QUINTUM dicendum, quod scientia acquisita causatur ex nobis quodammodo; non est autem in nostra potestate complexionem organorum animæ meliorare, sicut est in potestate divina, quæ donum prophetiæ infundit; et ideo non est simile.

AD SEXTUM dicendum, quod donum prophetiæ a Deo ordinatissime dividitur; et hoc etiam ad huius distributionis ordinationem pertinet, ut aliquando conferatur illis qui videntur ad hoc maxime indispositi, ut sic divinæ virtuti attribatur, et non gloriætur omnis caro coram illo; I Corinth., 1. 29.

ARTICULUS V. — *Utrum ad prophetiam requiratur bonitas morum.*
(II^a II^a, quæst. CLXXII, art. 4.)

Quinto quæritur, utrum ad prophetiam requiratur bonitas morum; et videtur quod sic. Quia Sapient., vii, 7, dicitur: *Per vaticinationes in animas sanctas se transferens, amicos Dei et Prophetas constituit.* Sed amici Dei non sunt nisi illi in quibus bonitas morum viget; Joan., xiv, 23: *Si quis diligit me, sermonem meum sercabit.* Ergo ille qui non est bonorum morum, propheta non constituitur.

2. Præterea, prophetia est donum Spiritus sancti. Sed Spiritus sanctus non inhabitat aliquem peccatorem; Sap., 1, 5: *Spiritus sanctus discipline effugiet fictum.* Ergo prophetiæ donum non potest esse in aliquo peccatore.

3. Præterea, illud quod quis male uti non potest, non potest esse in aliquo peccatore. Sed prophetia nullus male uti potest; cum enim actus prophetiæ sit a Spiritu sancto, si aliquis prophetia male uteretur, esset idem actus a peccato, et a Spiritu sancto; quod esse non potest. Ergo prophetia non potest esse in aliquo peccatore.

4. Præterea, Philosophus dicit in lib. de Sommo et Vigilia

(de divinatio, per somnium parum a princ.), quod *si divinatio somniorum est a Deo, inconueniens est eam immittere quibuslibet, et non optimis viris.* Sed constat prophetiæ donum esse tantum a Deo. Ergo inconueniens est dicere, quod detur nisi optimis viris.

5. Præterea, sicut Plato dicit (in Timæo, circa fin.), *optimi est optima adducere.* Sed prophetia conuenientius est in homine bono quam in malo. Ergo cum Deus sit optimus, nunquam malis donum prophetiæ dabit.

6. Præterea, in operatione naturæ similitudo divinæ operationis invenitur; unde et Dionysius iv capite de divin. Nomin. divinam bonitatem radio solari comparat propter similitudinem effectus. Sed operatione naturali magis dispositis aliquæ perfectiones magis dantur; sicut a sole corpora magis pœrvia magis illustrantur. Cum ergo ad recipiendum donum prophetiæ magis sit dispositus bonus quam malus, videtur quod multo amplius bonis quam malis dari debeat. Sed non omnibus bonis datur. Ergo nulli malo (1) debet dari.

7. Præterea, gratia ad hoc datur ut natura eleuetur. Sed natura magis debet elevari in bonis quam in malis. Ergo gratia prophetiæ magis debet dari bonis quam malis.

Sed contra, Balaam fuisse propheta dicitur, qui tamen malus fuit.

Præterea, Matth., vii, 22, dicitur ex persona damnatorum: *Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus?*

Præterea, quicumque non habet caritatem, malus est. Sed prophetia potest esse in non habente caritatem, ut patet I ad Cor., xiii, 2: *Si habuero prophetiam... caritatem autem non habuero, nihil sum.* Ergo, etc.

Respondeo dicendum, quod bonitas hominis in caritate consistit, per quam homo Deo unitur. Quæcumque ergo sine caritate esse possunt, communiter inveniri possunt in bonis et malis. In hoc enim divina bonitas præcipue commendatur, quod tam bonis quam malis utitur ad suum propositum implendum; et ideo utrisque, tam bonis quam malis, illa dona largitur quæ ad caritatem necessariam dependentiam non habent. Prophecia autem non habet aliquam necessariam colligantiam cum caritate, propter duo. Primo, quia prophetia est in intellectu, caritas in affectu; intellectus autem est prior affectu; et sic prophetia et aliæ intellectus perfectiones non dependent a caritate; et hac ratione fides et prophetia et omnia alia huiusmodi in bonis et malis esse possunt. Secundo, quia prophetia datur alicui ad utilitatem Ecclesiæ, et non propter se ipsum. Contingit autem aliquem utiliter quantum ad aliquid deservire Ecclesiæ qui in se bonus non est, quasi Deo per caritatem conjunctus; unde prophetia et operatio miraculorum et ecclesiastica ministeria et

(1) Ad nullo modo.

alia hujusmodi, quæ ad utilitatem Ecclesiæ conferuntur, inveniuntur quandoque sine caritate, quæ sola homines bonos facit.

Sciendum tamen, quod inter peccata quibus caritas amittitur, quædam sunt quæ usum prophetiæ impediunt, quædam quæ non. Quia enim carnalia peccata mentem a spiritualitate omnino retrahunt; ex hoc ipso quod aliquis peccatis carnalibus est subditus, ineptus ad prophetiam redditur, ad cujus revelationem summa spiritualitas mentis requiritur: peccata vero spiritualia spiritualitatem mentis non ita impediunt; et ideo contingit aliquem esse prophetam spiritualibus peccatis subditum, non autem carnalibus; vel etiam immensis sæculi sollicitudinibus, quibus mens a sua spiritualitate retrahatur. Et ideo dicit Rabbi Moyses, quod hoc est signum quod aliquis sit falsus Propheta, quando voluptatibus et sollicitudinibus sæculi definetur. Et hoc consonat ei quod habetur Matth., VII, 15: *Attendite a falsis Prophetis*; et infra: *A fructibus eorum cognoscetis eos*; quod de manifestis oportet intelligi, ut ibi dicit Glossa (ordin. ex Greg.) quæ maxime sunt peccata carnalia; spiritualia enim peccata interiorius latent.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sapientia se transfert in animam dupliciter. Uno modo ut ipsamet Dei sapientia animam inhabitet; et sic hominem sanctum facit et Dei amicum. Alio modo solum quantum ad effectum; et sic non oportet quod sanctum faciat vel Dei amicum; et sic transfert se in mentem malorum quos prophetas constituit.

AD SECUNDUM dicendum, quod quamvis prophetia sit Spiritus sancti donum, non tamen cum dono prophetiæ Spiritus sanctus datur, sed solummodo cum dono caritatis datur, unde ratio non sequitur.

AD TERTIUM dicendum, quod prophetia non contingit male uti, ita quod ipse prophetiæ actus, inquantum a prophetia egreditur, sit malus. Cum enim aliquis prophetiæ actum ad aliquod malum ordinat, tunc quidem ipse prophetiæ actus bonus est, et a Spiritu sancto; sed ordinatio illius actus ad finem indebitum non est a Spiritu sancto, sed a perversa hominis voluntate.

AD QUARTUM dicendum, quod intentio Philosophi est dicere, quod ea quæ divinitus dantur, ex voluntate datoris dependent, quæ non potest esse irrationabilis; unde, si præscientia futurorum quæ est in somniis, a Deo immitteretur, appareret in ista inmissione aliqua discretio. Nunc autem non apparet, cum in quibuslibet talis divinatio fiat; per quod ostenditur divinationem somniorum esse a natura. In dono autem prophetiæ invenimus discretionem; quia non omnibus datur, etiam qui sic vel sic dispositi sint; sed illis solis quos divina voluntas elegerit: qui tamen simpliciter non sunt boni vel optimi quantum ad se ipsos; sunt tamen boni vel optimi quantum ad hoc quod per eos Pro-

phetæ officium exerceatur, secundum quod competere iudicat sapientia divina.

AD QUINTUM dicendum, quod in hoc Deus optimus ostenditur, quod non solum bonis sed etiam malis novit bene uti: unde nihil summæ bonitati derogatur, si per malos prophetas bonum prophetæ officium administrari facit.

AD SEXTUM dicendum, quod non quicumque bonus est magis aptus ad prophetiam habendam quam quilibet peccator; cum aliqui caritate carentes magis habeant aptas mentes ad spiritualia percipienda, utpote a carnalibus et terrenis vacantes, et naturali intellectus præditi claritate; quibusdam e contrario caritatem habentibus terrenis negotiis implicitis, et carnali dantibus operam generationi, nec intellectum habentibus naturaliter perspicacem. Et ideo quandoque propter has similes conditiones datur prophetiæ donum aliquibus malis, quod denegatur aliquibus bonis.

AD SEPTIMUM dicendum, quod per gratiam prophetiæ elevata natura hominis non ad gloriam habendam directe, sed ad utilitatem aliorum; in bonis autem est natura magis elevata per gratiam gratum facientem ad gloriam obtinendam; unde ratio non sequitur.

ARTICULUS VI. — *Utrum Prophetæ videant in speculo æternitatis.*
(II^a II^æ, quæst. CLXXIII, art. 1.)

Sexto quæritur, utrum Prophetæ videant in speculo æternitatis; et videtur quod sic. Quia Isa., XXXVIII, super illud, *Dispone domui tuæ*, dicit Glossa (ordin. ex Greg.): *Prophete in libro ipso præscientiæ Dei, ubi omnia scripta sunt, legunt.* Sed liber præscientiæ Dei nihil aliud esse videtur quam æternitatis speculum, in quo ab æterno omnes formæ rerum resplendent. Ergo Prophetæ vident in speculo æternitatis.

2. Sed diceret, quod Prophetæ dicuntur in libro præscientiæ legere, aut in speculo æternitatis, non materialiter quasi ipsum speculum aut librum videant, sed causaliter, quia ex libro illo vel speculo prophetiæ cognitio derivatur. — Sed contra, per hoc quod Prophetæ dicuntur videre in speculo æternitatis, aut legere in libro divinæ præscientiæ, attribuitur quædam privilegiata cognitio ipsis Prophetis. Sed in hoc quod dicitur aliqua cognitio derivari a speculo æterno, vel libro divinæ præscientiæ, non designatur aliquod cognitivum privilegiatum, cum omnis humana cognitio inde derivetur, ut patet per Dionysium, VII cap. de divin. Nomin. Ergo non dicuntur Prophetæ videre in speculo æternitatis quasi ex ipso videntes, sed quasi in ipso viso alia intueantur.

3. Præterea, nihil potest videri nisi ubi est. Sed futura contingentia non sunt secundum immobilem veritatem, prout a